

οκτώβρης

ΝΕΑΝΙΚΟ & ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ "ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ"
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016

87

Παιδιά του πολέμου

Νεανικό & Μαθητικό περιοδικό
των ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ
“ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ”

Ταχυδρομική διεύθυνση:
Ισθμός Κορίνθου, Τ.Κ.20100
Τηλ: 27410.29663
www.apostolospavlos.gr

Περίοδος Β' Χρόνος Ι'
(Περίοδος Α': 1994-8)

Τεύχος **87** (133)

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016

Συντάσσεται από μαθητές
των Εκπαιδευτηρίων
με την γενική επιμέλεια της
Διεύθυνσης.

Υπεύθυνος ύλης:

Ανδρέας Κουτσόπουλος, φιλόλογος

Εκδότης - Ιδιοκτήτης:

Σύλλογος «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ» Σ.Α.
Γέλωνος 9, 11521 Αθήνα
Τηλ: 210- 6443.294
ΤΥΠΟΙΣ: Lithos

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 99 «Θέρος, τρύγος, πόλεμος!»
- 101 Ωδή στους άγνωστους ήρωες (ποίημα)
- 102 Αλ. Αλεξανδράκης, ο ζωγράφος του πολέμου
- 104 Ηγέτης μιας νέας εξόδου
- 106 Φιλολογικήγωνιά
- 108 Εκδηλώσεις χαράς & δημιουργίας
- 110 Μαθητεύοντας κοντά στους αγίους
- 112 Οι φυσικές επιστήμες στη ζωή μας:
Ερωτήματα για το σύμπαν
- 114 Δελτίο Ειδήσεων
- 116 Γαλλικό: Lamitié
- 117 Αγγλικό: Home or the cinema?
- 118 Ταξιδεύουμε με το Σχολείο μας: Πήλιο
- 119 Οι Σπίθες του «Πυρσού»

► Εξώφυλλο: Συνστίτιο για παιδιά στη διάρκεια της κατοχής
(Φωτογραφία Δημ. Χαρισιάδη)

Ω νιάτα, που σας μέθυσαν τα τέσσερα κρασιά
της Ομορφιάς, της Λευτεριάς, της Δόξας, της Πατρίδας,
ποιος τάχα Μάρκος Μπότσαρης παντού σας οδηγά,
ποιος τάχα Λεωνίδα;

Σωτ. Σκίπης

«Θέρος, τρύγος, πόλεμος!»

Φίλε και φίλη,

Μπορεί να μην έχουμε πόλεμο, αλλά μετά τον θέρο και τον τρύγο το Σχολείο μας μοιάζει σαν να βρίσκεται σε έναν πραγματικό πόλεμο υπερδραστηριότητας. Μαθήματα και διαγωνίσματα, πρόβες για τις στολές, τραγούδια για τη γιορτή του ΟΧΙ, σφυρίγματα και εμβατήρια για τις δοκιμές της σχολικής παρέλασης, πραγματικό πανδαιμόνιο. Αυτή την ατμόσφαιρα της δημιουργικότητας ο ελληνικός λαός μας, μέσα στη μακραίωνη σοφία και εμπειρία του, την έχει αποκρυσταλλώσει σε μια παροιμιώδη έκφραση: «**Θέρος, τρύγος, πόλεμος!**».

Ο καλοκαιρινός **θερισμός** των σιτηρών, με τα πρωτόγονα μέσα που μέχρι πρόσφατα χρησιμοποιούσε ο λαός μας, απαιτούσε πραγματική πανστρατιά για να ολοκληρωθεί. Άνδρες, γυναίκες, γέροι, παιδιά, όλοι στο κοινό έργο. Κάποια μωρά έμεναν μόνο ήσυχα, κρεμασμένα σε αιώρες στα κλαδιά κάποιου κοντινού δένδρου. Θερισμός. Κάτι σαν «πατήρ πάντων πόλεμος». Η εξασφάλιση του επιούσιου άρτου.

Ο τρύγος ήταν κάπως διαφορετικός. Είχε πάντα πιο πολλά «διονυσιακά» στοιχεία. Σκληρή δουλειά αλλά και τραγούδια, χαρές

και τα πρώτα κεράσματα για την καλή σοδιά: το κρασί, το τσίπουρο, το πετιμέζι, τα γεννήματα που θα θρέψουν μαζί με το στάρι και το αλεύρι όλη την οικογένεια τους ατέλειωτους μήνες του χειμώνα μέχρι την ερχόμενη άνοιξη.

Ο πόλεμος τώρα, η πιο μεγάλη απ' όλες τις κινητοποιήσεις του λαού μας, δεν είχε την τακτικότητα και την εποχική ακρίβεια του θερισμού και του τρύγου, αλλά είχε όλα τα χαρακτηριστικά της μαζικότητας και του ενθουσιασμού των ετήσιων αυτών πανηγυριών. Δεν αργούσε κι αυτός να έρθει. Λίγα χρόνια περνούσαν και να ένας μεγάλος ή μικρότερος πόλεμος άρπαζε και τον δικό μας λαό στα δίχτυα του. Όσο και να αποζητά την ειρήνη ο κάθε λαός, ο κάθε άνθρωπος, για να απολαύσει τα αγαθά της ειρήνης και της ευημερίας, έρχεται σαν κατάρα ή σαν ευχή ο πόλεμος για να τον πληγώσει, για να τον περισπάσει, για να τον παρασύρει, για να τον παθιάσει, ίσως και για να τον ενθουσιάσει. Ο τελευταίος πάντως μεγάλος πόλεμος, αυτός του 1940, είχε

Κάθε Μήνα

«Πολεμήσατε άοπλοι εναντίον πάνοπλων και νικήσατε, μικροί εναντίον μεγάλων και επικρατήσατε.

Δεν ήταν δυνατόν να γίνει διαφορετικά, διότι είστε Έλληνες.

Κερδίσαμε χρόνο, για να αμυνθούμε. Ως Ρώσοι και ως άνθρωποι σας ευγνωμονούμε.»

Ραδιοφωνικός Σταθμός Μόσχας

όλα αυτά τα στοιχεία και της μαζικότητας και του ενθουσιασμού και της μεγαλοσύνης, της γενναιότητας και της ανδρείας.

Ένας πόλεμος δεν μπορεί παρά να είναι κακός. Όποιος δεν έζησε πόλεμο δεν μπορεί να καταλάβει και τον πόνο και την τραγικότητα και τη δυστυχία που φέρνει ένας πόλεμος. Όμως μέσα στον πόλεμο αναδεικνύονται και αρετές που θα μέναν ανέκφραστες, αν δεν υπήρχε η ανάγκη και η βία του πολέμου. Ο αλτρουισμός, η αυτοθυσία, ο ηρωισμός, η αγάπη προς την πατρίδα, η σπλαχνικότητα, η μεγαλοψυχία προς τον ηττημένο εχθρό, η ανδρεία, η συντροφικότητα, η αγάπη για τη ζωή και μαζί η θυσία της για χάρη κάποιου άλλου, του φίλου, του αδερφού. Μοιάζει με την αγάπη που λέει ο Χριστός ότι μεγαλύτερή της δεν υπάρχει «ίνα τις την ψυχήν αυτού θη υπέρ των φίλων αυτού» (Ιωάν. ιε´, 13).

Δεν είναι ο πόλεμος, λοιπόν, ό,τι χειρότερο μπορεί να σου τύχει. Ο φόβος και η αποφυγή του πολέμου, πάση θυσία, μπορεί να φέρει κάποτε πολύ χειρότερα αποτελέσματα. Η σκλαβιά, η υποδούλωση, ο εξευτελισμός ενός λαού είναι πολύ χειρότερα από την απόφαση για έναν ηρωικό, έστω και άνισο, με αβέβαιο αποτέλεσμα, πόλεμο. Αυτό είναι το μεγαλείο του πολέμου του 1940 που γιορτάζουμε. Η απόφαση ενός ολόκληρου λαού να μη μείνει διστακτικά και μοιρολατρικά ανδρείκελο στην υπεροψία ενός φαντασμένου και επίβουλου επιδρομέα, αλλά να υψώσει με θάρρος και ομοψυχία την απόφαση για «ελευθερία ή θάνατο», να αναλάβει έναν αγώνα μέχρι εσχάτων, να προτιμήσει τη θυσία, ίσως, του καθενός για την κοινή πατρίδα, για την Ελλάδα, κάτω από την τιμημένη γαλανόλευκη ελληνική σημαία. Είχαν και τότε οι άνθρωποι παιδιά και σπίτια και εργασία μαζί και φτώχεια και φόβους και ανασφάλειες και τα άφησαν όλα, ζήτησαν τη βοήθεια του Χριστού και της Παναγίας και ξεκίνησαν με τη χαρά, με το τραγούδι, με το χα-

μόγελο στα χείλη για να αποδείξουν για άλλη μια φορά πως είναι απόγονοι των Μαραθωνομάχων και των Σαλαμινομάχων, των Ακριτών του Βυζαντίου και των αθάνατων αγωνιστών του '21. Πως «μέσα μας τρέχει ηρώων αίμα, είμαστε απόγονοι μαρτύρων». Αυτά τα αισθήματα μας γεμίζουν κι εμάς όταν ακολουθούμε υπερήφανα την ένδοξη ελληνική σημαία μας στις παρελάσεις, που κάποιους ενοχλούν και θέλουν να τις καταργήσουν. Τα ιδανικά της πίστης και της φιλοπατρίας, η αγάπη για την ελευθερία και την αξιοπρέπεια, η ομοψυχία για το κοινό καλό και την προκοπή αυτού του τόπου μάς εμπνέουν εμάς τα νέα ελληνόπουλα και μας κινητοποιούν και στα μαθήματα και στις παρελάσεις και στις σχολικές εορτές και στη ζωή μας.

Τις πρώτες ημέρες του Οκτωβρίου, που γράφονται και οι γραμμές αυτές, κατά μία παράξενη σύμπτωση(;) μαζί με τις ετοιμασίες για την παρέλαση, διενεργείται άσκηση ετοιμότητας της Πολιτικής Άμυνας και ενεργοποιούνται δοκιμαστικά όλες οι σειρήνες συναγερμού σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια. Ας ελπίσουμε να ακούσουν όλοι οι αρμόδιοι τους ήχους αυτούς των σειρήνων όχι σαν μια παροδική ενόχληση, αλλά σαν υπενθύμιση ότι η πιθανότητα ενός νέου πολέμου δεν είναι ούτε θεωρητική, ούτε ανύπαρκτη. Και καλά θα κάνουν να προετοιμάζουν τις πνευματικές αντιστάσεις του λαού μας, καλλιεργώντας και την ενότητα και την ομοψυχία, αλλά και την πίστη την ορθόδοξη και τη φιλοπατρία για τη δύσκολη στιγμή που ασφαλώς θα χρειαστούν. Ακόμα και ο Στάλιν την ύστατη στιγμή πριν την κατάληψη της Μόσχας από τους Ναζί επικαλέστηκε την Αγία Ρωσική Πατρίδα και την μέχρι τότε διωκομένη ορθόδοξη χριστιανική πίστη, για να αναστρέψει τον πόλεμο και να νικήσει τον Χίτλερ. Εμείς πότε θα αντιληφθούμε τη δύναμη της πίστης και του ορθόδοξου μαθήματος των θρησκευτικών και θα το αποκαταστήσουμε μέσα στις σχολικές τάξεις, στο ωρολόγιο πρόγραμμα και κυρίως μέσα στις συνειδήσεις των Ελλήνων;

ΩΔΗ ΣΤΟΥΣ ΑΓΝΩΣΤΟΥΣ ΗΡΩΕΣ

Σε σας, που ένα πρωινό
ψυχρές σας ξύπνησαν σειρήνες,
μ' ένα χαμόγελο πλατύ,
ντυθήκατε μες το χακί
για να φυλάζτε Θερμοπύλες!

Σε σας, που ένα πρωινό
θέριεψε ο ήχος μιας καμπάνας,
με ένα τραγούδι στο σταθμό
τραβώντας για το μέτωπο
κι όπλο σας την ευχή της μάνας!

Σε σας, που ένα πρωινό
ψυχρές ηχήσαν διαταγές,
μακριά ακόμα η κορφή,
τρύπιο απ' το κρύο το κορμί,
ζόρικες του ανέμου οι ριπές!

Σε σας, που ένα πρωινό
ήρθαν της μοίρας τα γραμμένα,
δείξατε στήθος στον εχθρό,
κι από 'να βόλι φονικό
τα νιάτα σας, άνθη κομμένα!

Σε σας, που ένα πρωινό
με τις μαντίλες τυλιγμένες,
πα σε ντορούς πατήσατε
κι εφόδια κουβαλήσατε,
στα κακοράχια μαθημένες!

Σε σας, που ένα πρωινό
στεκάμενοι σε κάποιαν άκρη,
το βλέμμα πάγωσε κι αυτό,
η σβάστικα ήταν στον ιστό,
στο μάτι πρόβαλε ένα δάκρυ!

Σε σας, που ένα πρωινό
φιλώντας τσίλιες στη γωνία,
με την κλεμμένη την μπογιά,
γεμίσατε μια γειτονιά,
παντού γραμμένο: ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!

Σε σας, που ένα πρωινό
διαβάτες σε στενό δρομάκι,
μαζέψατε νεκρά κορμιά,
σκελετωμένα τα παιδιά,
κι έσφιξε τ' άδειο σας στομάχι!

Σε σας, που ένα πρωινό
-γλυκά που χάλασε ο ύπνος-
βγάλατε απ' τα υπόγεια τη
σημαία,
στο δρόμο όλοι μια παρέα,
στα χείλη ο Εθνικός ο Ύμνος!

Γιώργος Αλεξανδρής,
Δάσκαλος

Αλέξανδρος Αλεξανδράκης,

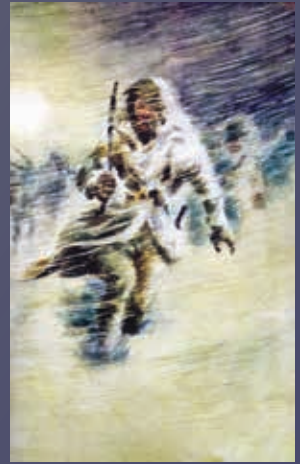
ο ζωγράφος του πολέμου

Ο Αλέξανδρος Δ. Αλεξανδράκης (Αθήνα, 1913–1968) είναι ο ζωγράφος του 1940. Έγινε γνωστός από τις εντυπωσιακές απεικονίσεις σκηνών του Ελληνοϊταλικού Πολέμου, που έκανε σε σκίτσα και ελαιογραφίες. Τα σχέδιά του διακρίνονται από αμεσότητα και δύναμη καθηλωτική. Επιπλέον, αποδίδουν με μοναδικό τρόπο τις αρετές των ελλήνων πολεμιστών: το θάρρος, την αντοχή, την αφοσίωση, πάνω απ' όλα την αγάπη για την πατρίδα.

Ο Αλέξ. Αλεξανδράκης έδειξε το τα-

28η Οκτωβρίου 1940

Πορεία στη χιονοθύελλα

Αέρα!

λέντο του ήδη από την ηλικία των 13 χρόνων, οπότε οργανώνεται έκθεση έργων του στη Χριστιανική Αδελφότητα Νέων. Το 1931 εισάγεται στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, όπου σπουδάζει ζωγραφική και χαρακτική. Στην ζωγραφική έχει καθηγητές τον Σπύρο Βικάτο και τον Ουμβέρτο Αργυρό και στην χαρακτική τον Γεώργιο Κεφαλληνό. Το 1933 εργάζεται ως σκιτσογράφος στην εφημερίδα «Εθνος» και το 1937 αποφοιτά από την ΑΣΚΤ συγκεντρώνοντας και τα τέσσερα βραβεία που προέβλεπε ο κανονισμός. Η περίπτωση του αναφέρεται ως μοναδική στα χρονικά της Σχολής.

Την 28η Οκτωβρίου 1940 φεύγει για το μέτωπο, μαζί με τους πέντε αδελφούς του, και υπηρετεί την πατρίδα ως δεκα-

Προέλασις

Πυροβολικό στο ποτάμι

Μέχρις εσχάτων

νέας πολυβλητής στα βουνά της Ηπείρου, όπου γράφεται το ηρωικό αλβανικό έπος. Στιγμιότυπά του θα προσπαθήσει να καταγράψει στις λιγοστές ώρες ανάπαυλας. Για να το καταφέρει, θα χρησιμοποιήσει ό,τι μέσο του είναι διαθέσιμο: μολύβι, κιμωλία, πένα, μελάνι. Μ' αυτό

Τα έργα του αυτά θα γίνουν πολύ γνωστά, αφού σύντομα θα ανατυπωθούν σε αφίσες και αφού περίπου εκατό από αυτά δημοσιεύονται μεταπολεμικά από τον ίδιο τον ζωγράφο σε ένα λεύκωμα με τίτλο «Έτσι πολεμούσαμε» (1968). Εικονογράφησε το Αναγνωστικό της Ε' Δημοτικού που κυκλοφόρησε το 1958. Για την προσφορά του ο Αλέξ. Αλεξανδράκης θα βραβευθεί με τον Πολεμικό Σταυρό.

Κουβαλώντας βλήματα στα αδιάβατα

Υπέρ βωμών και εστιών

Υπέρ πάντων αγών

αποτυπώνει πρόχειρα το υλικό που μετά τον πόλεμο θα επεξεργαστεί με αποτέλεσμα τα υπέροχα έργα που θα εκθέσει το 1946. Αυτή η έκθεση θα κάνει τον σπουδαίο διανοητή Σπύρο Μελά να γράψει στην «Εστία» της 22ης Ιουνίου 1946: «Ο κ. Αλέξανδρος Αλεξανδράκης είναι ο πρώτος Έλλην ζωγράφος που μας δίδει με την υπέροχον έμπνευσίν του και την εξαιρετική τέχνην του την Αλβανικήν εποποιίαν και ωρισμένας δραματικές στιγμάς της κατοχής».

Ξάφνιασμα μέσ' στην νύχτα

ΗΓΕΤΗΣ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΕΞΟΔΟΥ

Γεννήθηκε στην πατρίδα μας τριακόσια χρόνια πριν, στα μαύρα χρόνια της σκλαβιάς, μικρός αποχαιρέτησε τους δικούς του και τα εγκόσμια, έζησε μια ζωή μαρτυρική και τώρα, πάλι σε καιρούς χαλεπούς, επέστρεψε πίσω στην Ελλάδα. Έφυγε μικρός και άσημος και επέστρεψε με τιμές αρχηγού κράτους. Αναχώρησε με τον πόθο της άσκησης και γύρισε με τον αμαράντινο στέφανο της αγιότητάς.

Ο κατά κόσμον Ιάκωβος Κοζαδίνος γεννήθηκε στα 1716 στο μικρό νησί της Κύθνου. Μικρό παιδί αποχαιρέτά τους δικούς του και αναχωρεί για το Άγιον Όρος και την Ι. Μονή Βατοπαιδίου, ώστε να ζήσει κοντά στο Χριστό. Εκεί μορφώνεται, καταρτίζεται, γίνεται μοναχός και κληρικός με το όνομα Ιγνάτιος. Σύγχρονος του Αγίου Κοσμά του

Αιτωλού, αποχωρεί και αυτός σύντομα από το Όρος για να βοηθήσει το χειμαζόμενο ελληνικό λαό. Ορίζεται από το Οικουμενικό Πατριαρχείο Επίσκοπος στην περιοχή της Κριμαίας, στην οποία ζούσαν ελληνικοί πληθυσμοί από τον 6ο αι. π.Χ., οι οποίοι μετέπειτα είχαν διαδώσει εκεί την Ορθόδοξη Χριστιανική πίστη. Το 13ο αιώνα, είχαν έρθει στην Κριμαία οι Τάταροι, λαός βαρβαρικός, ο οποίος ασπάστηκε το Ισλάμ. Οι Τάταροι είχαν αρχίσει τους διωγμούς κατά των Χριστιανών κι όταν δύο αιώνες αργότερα κατέλαβαν την Κριμαία οι Τούρκοι, η κατάσταση είχε αρχίσει

να γίνεται αφόρητη. Βίαιοι εξισλαμισμοί, καταστροφές των εικόνων και των Εκκλησιών, θανάτωση των χριστιανών είχαν οδηγήσει τους ντόπιους Έλληνες στην εξαθλίωση. Όταν ο Ιγνάτιος φτάνει εκεί δεν μπορεί να πιστέψει τα όσα αντικρίζει. Η άλλοτε ακμάζουσα ελληνική περιοχή έχει μετατραπεί σε έναν τόπο που δεν τολμούν να μιλήσουν ελληνικά, χωρίς σχολεία, χωρίς γλώσσα, χωρίς έθιμα. Οι Εκκλησίες και οι εναπομειναντες πιστοί έχουν ενσωματώσει στη λατρεία την τουρκο-ταταρική γλώσσα και νοοτροπία... Όλα φαίνονται ζοφερά.

Ο Ιγνάτιος ως επίσκοπος χαρακτηρίζεται από τους συγχρόνους του άνδρας μεγάλης αρετής, ακαταπόνητος, τίμιος, ευσεβής, ηθικός, ταπεινός, άγρυπνος. Άνθρωπος έμπειρος σε εκκλησιαστικές υποθέσεις με πολλά χαρίσματα και προ-

σόντα, με τα οποία έμελλε να γίνει ο νέος Μωσής του χειμαζόμενου ποιμνίου του. Μετά από μια σειρά διαδικασιών στο διπλωματικό επίπεδο και προετοιμαζοντάς την κατά το δυνατόν αρτιότερα, πραγματοποιεί το ιδιαίτερα δύσκολο έργο της εξόδου των Ορθοδόξων Ελλήνων από την Κριμαία. Καθώς κυριαρχεί η αντίληψη ότι με την αναχώρηση των Ρώσων που εκείνη την εποχή είχαν καταλάβει την Κριμαία θα εξολοθρευτεί όλος ο χριστιανικός πληθυσμός της περιοχής, ακολουθεί τελικά την προτροπή της Αικατερίνης της Β' της Ρωσίας για έξοδο των Ελλήνων από εκεί

προς ρωσικό έδαφος, όπου θα μπο-
ρουν να απολαμβάνουν ελευθερία.
Βασικό μέλημα του Ιγνατίου είναι να
διατηρηθεί η ορθόδοξη και ελληνική
ταυτότητα του ποιμνίου του. Μέσα
από άπειρες δυσκολίες πετυχαίνει
τελικά τις σχετικές συμφωνίες για
πολιτική και πνευματική αυτονομία
και ξεκινά το επίπονο έργο της εξό-
δου. Είναι ο πνευματικός ηγέτης και
πατέρας των Ελλήνων τις δύσκολες
εκείνες ώρες. Οι πηγές αναφέρουν
ότι 30.000 έως 50.000 είναι ο αριθμός
των ψυχών που τον ακολουθούν από
τους οποίους οι 8.000 περίπου παιδιά.

Οι συνθήκες και κατά το ταξίδι
και κατά την νέα εγκατάστα-
ση είναι πολύ δύσκολες. Δεν
είναι λίγες οι φορές που
ο λαός γογγύζει κατά
του ποιμενάρχη του,
όπως άλλοτε οι Ισ-
ραηλίτες κατά
του Μωυσή.
Τόση η μα-
νία που τους
πιάνει, ώστε
ακόμα και όταν
τελικά καταλήγει
μαζί με το ποίμνιό του
και ιδρύει την Μαριούπο-
λη, τη νέα πατρίδα τους στην
περιοχή της Αζοφικής επί του
ρωσικού εδάφους, φτάνουν μέ-
χρι να του κάψουν και το ίδιο του το
σπίτι με όλα τα πολύτιμα ιστορικά
έγγραφα που έχει μαζί του, να του
καταστρέψουν τον κήπο της Μονής
που σχεδίασε να φτιάξει. Συνέβη με
τον Μητροπολίτη Ιγνάτιο ό,τι συμ-
βαίνει τις πιο πολλές φορές με τους
πιστούς μαθητές του Χριστού μας.
Ενώ έδωσε τα πάντα για το ποίμνιό
του, υπήρξαν άνθρωποι κακόβουλοι
που με κάθε τρόπο προσπαθούσαν
να τον προσβάλλουν. Ως επίσκοπος
κατοικούσε σε ένα πέτρινο απέρι-

το κελί λίγο έξω από την πόλη. Εκεί
παρέδωσε και το πνεύμα του στις 16
Φεβρουαρίου του 1786. Οι εχθροί του
συνέχισαν να τον πολεμούν και μετά
τον θάνατό του. Ωστόσο η αγιότητά
του έλαμψε, καθώς οι πιστοί τον επι-
καλούνταν συχνά, αναγνώριζαν τις
αναρίθμητες ευεργεσίες του κι όταν
ογδόντα χρόνια αργότερα βρέθη-
κε ο τάφος του το λείψανό του ήταν
άφθορο και καθιστό, όπως το είχαν
ενταφιάσει. Κατά τη διάρκεια του Β'
Παγκοσμίου πολέμου τα οστά του
κάηκαν μαζί με τον Ναό που φυλάσ-
σονταν. Σώθηκε ένα μικρό μέρος, το
οποίο οι σημερινοί κάτοικοι της
Μαριούπολης προσκυνούν με
ιδιαίτερη τιμή.

Με αντίστοιχες τιμές
και μεγάλη χαρά η γε-
νέτειρά του Κύθνος
υποδέχθηκε ένα
μικρό τεμάχιο
από το τίμιο
Λείψανο
του Αγίου,
το Σάββατο 1
Οκτωβρίου 2016.

Η συγκίνηση υπήρ-
ξε μεγάλη. Η έμπνευ-
ση ακόμη μεγαλύτερη,
καθώς ο Άγιος Ιγνάτιος φω-
τίζει με το παράδειγμά του και
την νυχτωμένη εποχή μας. Μή-
πως επέτρεψε ο Θεός να επιστρέψει
πίσω στις μέρες μας για να γίνει οδο-
δείκτης και να δείξει τον δρόμο της
θυσίας και την προσφοράς; Να δώσει
το μήνυμα πως χρειάζονται και σή-
μερα ηγέτες που να προπορεύονται
όπως εκείνος στο δρόμο της εξόδου
από τον συμβιβασμό και την μαλ-
θακότητα, από την εκκοσμικευμένη
νοοτροπία μας· το μήνυμα που βρο-
ντοφωνάζει η διαχρονική φωνή του
Αποστόλου Παύλου, πως «ώρα ήμας
ἐκ τοῦ ὕπνου ἐγερθῆναι»;

Πρώτη μέρα στο Γυμνάσιο!

Το καλοκαίρι τέλειωσε. Τα σχολεία ξεκίνησαν και μια καινούρια περίοδος άρχισε στη ζωή μου. Πηγαίνω στο Γυμνάσιο!

Σήμερα ήταν μια υπέροχη μέρα! Αφού κάναμε προσευχή, περάσαμε στις τάξεις. Ένωθα ενθουσιασμό αλλά και αγωνία, γιατί όλα γύρω μου ήταν καινούρια. Το εφτάωρο πέρασε σαν νερό. Ένας-ένας οι καθηγητές έμπαιναν στην τάξη μας, μας συστήνονταν και μας έλεγαν λίγα λόγια για το μάθημά τους. Φαίνονται όλοι καλοί, γι' αυτό γρήγορα ένιωσα ηρεμία και ασφάλεια. Στα διαλείμματα μαζευόμασταν όλα τα παιδιά και συζητούσαμε τις εντυπώσεις μας.

Βερονίκη Δημοπούλου

Η πρώτη μου μέρα στο σχολείο ήταν πολύ ωραία. Ήμουν βέβαια λίγο αγχωμένη, επειδή δεν ήξερα πώς είναι στο Γυμνάσιο. Είχα όμως ενθουσιαστεί με τα μεγαλύτερα παιδιά. Τέτοια παιδιά σε γυμνάσιο δεν έχω ξαναδεί. Πολύ ευγενικά! Έρχονται στο σχολείο με όρεξη, χωρίς να βαριούνται. Δεν μιλούν με άσχημες λέξεις, δεν χτυπούν τα μικρότερα παιδιά και πάνω απ' όλα έχουν πειθαρχία στον εαυτό τους και στο Σχολείο. Ελπίζω να γίνω σαν αυτά τα παιδιά!

Ζωή Φιλιππούλου

Η πρώτη μέρα στο σχολείο με έκανε να συνειδητοποιήσω πως μια καινούρια περίοδος αρχίζει στη ζωή μου. Βρίσκομαι σε ένα διαφορετικό χώρο, στον οποίο πρέπει να προσαρμοστώ, να κάνω νέους φίλους και να ανταποκριθώ στις απαιτή-

σεις που έχουν οι άλλοι από μένα. Παράλληλα νιώθω μεγάλη ευχαρίστηση, γιατί θα κάνω καινούρια πράγματα κι έτσι θα ανακαλύψω πλευρές του εαυτού μου που δεν ήξερα. Επίσης μου αρέσει που ο διευθυντής του Σχολείου μας είναι άνθρωπος με χιούμορ.

Γιώργος Ξενιτόπουλος

Τελικά, η πρώτη μου μέρα στο Γυμνάσιο δεν ήταν τόσο δύσκολη και αγχωτική όσο νόμιζα. Όλες μου οι ανησυχίες σε σχέση με τους καθηγητές και τους συμμαθητές μου εξαφανίστηκαν από την πρώτη κιόλας στιγμή!

Το περιβάλλον του Γυμνασίου είναι ήρεμο και γαλήνιο και σε βοηθάει να ξεχάσεις γρήγορα όλες τις ανασφάλειές σου. Τώρα πια καταλαβαίνω ότι έχω μεγαλώσει και κάνω μια καινούρια αρχή, όπου όλοι έχουν περισσότερες απαιτήσεις από μένα και θα ήθελα βέβαια να προσαρμοστώ γρήγορα και να ανταποκριθώ στις υποχρεώσεις μου.

Το Γυμνάσιο έχει πολλές διαφορές από το Δημοτικό, όπως η συνεχής αλλαγή καθηγητών. Βέβαια, εγώ πιστεύω ότι αυτή η αλλαγή κάθε ώρα είναι πολύ διασκεδαστική, αλλά την βρήκα και εντυπωσιακή, καθώς η εμφάνιση του επόμενου καθηγητή συμπίπτει με την αρχή της πλήξης από την υπερανάλυση ενός θέματος. Έτσι, όταν οι μαθητές αρχίζουν να βαριούνται μετά από πολλή ώρα μάθησης, τότε ξαφνικά μπαίνει ένας άλλος καθηγητής, που τονώνει το ενδιαφέρον των μαθητών ξανά. Και αυτό συνεχίζεται ως το τέλος της σχολικής μέρας.

Βασιλική Ματζιάρη

Τι σημαίνει η χώρα μου για μένα

Αυτό που με εντυπωσίασε ήταν οι κανόνες, ιδίως η υποχρεωτική σχολική ενδυμασία. Επίσης με ικανοποίησε ότι μόλις μπαίνει ο καθηγητής μέσα στην τάξη, οι μαθητές σηκώνονται όρθιοι, γιατί έτσι δείχνουν σεβασμό.

Γενικά αυτό που κάνει το Σχολείο να ξεχωρίζει είναι η ελληνορθόδοξη αγωγή και η θρησκευτική διαπαιδαγώγηση που προσφέρει. Είναι ένα σχολείο όπου αισθάνεσαι οικειότητα, αγάπη, ασφάλεια, και γαλήνη.

Εύχομαι να αποδειχτώ συνεπής στις υποχρεώσεις μου, ώστε να προσαρμοστώ όσο το δυνατόν καλύτερα σ' αυτή τη νέα περίοδο της ζωής μου.

Αννα-Μαρία Αντωνοπούλου

Ο κήπος στην άκρη της αυλής με έκανε να νιώθω πολύ χαρούμενος, γιατί είχε δέντρα και φυτά, που μου αρέσουν και με ηρεμούν. Οι πάπιες με εντυπωσίασαν με τα κόλπα που έκαναν μέσα στην υπέροχη λιμνούλα που ζουν.

Θανάσης Βιώνης

Η πρώτη μέρα στο Γυμνάσιο ήταν ιδιαίτερη. Νέο κτίριο, νέοι καθηγητές, νέοι συμμαθητές μαζί με τους παλιούς, νέα μαθήματα σχηματίζουν την πρώτη εικόνα για το Γυμνάσιο. Όλα είναι διαφορετικά σε σχέση με το Δημοτικό, αλλά είμαι σίγουρος πως θα προσαρμοστώ εύκολα.

Εκείνο που μου έκανε εντύπωση ήταν πως εμάς τους μαθητές της Α' Γυμνασίου οι μεγαλύτεροι μας φώναζαν «πρωτάκια». Εκεί που στο Δημοτικό ήμασταν οι μεγαλύτεροι, τώρα ξαφνικά γίναμε οι μικρότεροι. Κάποιοι από τους μεγαλύτερους μαθητές μας αγκάλιασαν και μας βοήθησαν.

Παναγιώτης Χουρσαλάς

Ελλάδα! Όταν ακούω το όνομα της χώρας μου, το πρώτο που μου έρχεται στο μυαλό είναι τα ηλιόλουστα τοπία της, οι υπέροχες παραλίες, τα καταπράσινα βουνά, τα μοναδικά ιστορικά μνημεία που οι πρόγονοί μας έφτιαξαν πριν από εκατοντάδες χρόνια.

Η χώρα μου για μένα σημαίνει το σπίτι μου, το μέρος που νιώθω ασφάλεια. Την πατρίδα μου την πονώ, νοιάζομαι γι' αυτήν. Ακόμη κι αν με απογοητεύσει, δεν θα πάψω να την νιώθω μητέρα.

*Σταυρούλα Σκορδά,
Γ' Γυμνασίου*

Για τον κόσμο η Ελλάδα αποτελεί λαμπρό ορόσημο, γιατί έθεσε τις βάσεις πολλών επιστημών και τεχνών. Για μένα είναι μια αξία, που σέβομαι και αγαπώ. Τα προβλήματα όχι μόνο δεν της λείπουν, αλλά την πλήττουν σημαντικά. Παρόλα αυτά, θεωρώ τη χώρα μου ευλογημένη, γιατί ποτέ δεν τα παρατά.

*Ηλίας Κοντογιάννης,
Γ' Γυμνασίου*

εκδηλώσεις χαράς

Σεπτέμβρης... και πάλι στο Σχολείο! Κάθε ξεκίνημα χρειάζεται την ευλογία του Θεού. Αυτή ζητήσαμε με τον αγιασμό που και αυτή τη χρονιά μάς έκανε ο Σεβ. Μητροπολίτης κ. Διονύσιος. Στο τέλος, μέσα σε κλίμα χαράς, μας μοιράστηκε το νέο τεύχος του μαθητικού μας περιοδικού «Ο Πυρσός» και χαρήκαμε την ιδιαίτερη έκπληξη να κεραστούμε όλοι ατομικά κέικ, στολισμένα καλλιτεχνικά με έναν ζαχαρωτό πυρσό! Ευχαριστούμε τους

...ευεργέτες!

Με πολλή χαρά καλωσορίζουμε στο Σχολείο μας τα «πρωτάκια», που μπήκαν δυναμικά στη σχολική μας κοινότητα. Τους ευχόμαστε γρήγορη προσαρμογή στη νέα βαθμίδα εκπαίδευσης και καλή πρόοδο στη σχολική πορεία!

Εκπαιδευτική επίσκεψη στο Πλανητάριο του Ευγενιδείου Ιδρύματος και στο πάρκο Στ. Νιάρχου πραγματοποίησε το Σχολείο μας στις 29-9. Εκεί παρακολουθήσαμε μία ενδιαφέρουσα προβολή για το σύμπαν. Στη συνέχεια επισκεφτήκαμε για αναψυχή το υπέροχο πάρκο που έφτιαξε για το ελληνικό δημόσιο το ίδρυμα

Στ. Νιάρχος. Εκεί θα φιλοξενηθεί η Εθνική Λυρική Σκηνή και η Εθνική Βιβλιοθήκη. Πραγματικά απολαύσαμε το πολύ ωραίο φυσικό τοπίο και βγάλαμε πολλές αναμνηστικές φωτογραφίες. Στην επιστροφή η φυσικός μας κ. Ζωγόγιαννη μας... εξέτασε πάνω στα όσα είδαμε στην προβολή, ώσπου έβγαλε το συμπέρασμα: πολύ προσεκτικά αυτά τα παιδιά!

Άσκηση ετοιμότητας σε περίπτωση σεισμού πραγματοποιήσαμε πρόσφατα στο Σχολείο μας, με την επίβλεψη του καθηγητή μας κ. Δρακονάκη. Τον ευχαριστούμε για τα όσα χρήσιμα μας έμαθε. Η ανταπόκρισή μας ήταν άμεση και επιτυχής και ελπίζουμε να τα θυμόμαστε και να τα εφαρμόσουμε σωστά σε περίπτωση πραγματικής ανάγκης!

Κατά τη μεγάλη εορτή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού συμμετείχαμε στον πρώτο φετινό μας εκκλησιασμό στον ι. Ν. Αγ. Αναργύρων. Προσκυνήσαμε τον Σταυρό του Κυρίου μας και πήραμε δύναμη και ευλογία

Αφιέρωμα στην πασίγνωστη λογοτέχνη Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη μάς παρουσίασαν μαθήτριες της Β' Λυκείου. Η «παραμυθού», όπως συστηνόταν η ίδια, έφυγε από τη ζωή αυτή μέσα στον Σεπτέμβριο, αφήνοντας ένα κενό στον κόσμο της παιδικής λογοτεχνίας. Τη θυμόμαστε

κι εμείς οι ίδιοι προσωπικά, με πολύ καλές αναμνήσεις, από την επίσκεψη που είχε κάνει στο Σχολείο μας λίγα χρόνια πριν, στην οποία μας είχε καθηλώσει με τον ζωντανό, ελκυστικό και εποικοδομητικό λόγο της. Εντυπωσιαστήκαμε από όσα ακούσαμε για τη ζωή της. Αυτό που σίγουρα έμεινε σε όλους είναι ότι η Γ. Σουρέλη ήταν πολύ ευσεβής και προσηλωμένη στον στόχο της: έγραφε υπέροχα έργα όχι μόνο για να ευχαριστήσει και να τέρψει, αλλά για να μεταδώσει με το ταλέντο της γνήσια μηνύματα και αξίες ζωής. Η προσφορά της στην παιδική και νεανική ηλικία αναγνωρίστηκε και τιμήθηκε με πολλά βραβεία. Ευχόμαστε ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή της ηρωίδας της πέννας, που έγραφε και έκανε ομιλίες μέχρι την τελευταία της πνοή.

Οι Παρατηρητές: Μαρία-Ανδρ. Ανδρέου, Β' Γυμν. & Φιλοθέη Μοσχοβίτη, Β' Λυκ.

“ΜΑΘΗΤΕΥΟΝΤΑΣ”

κοντά στους Αγίους

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ & ΑΘΑΝΑΣΙΑ

Οι Άγιοι Ανδρόνικος & Αθανασία είναι ένα ευλογημένο ανδρόγυνο που έζησε τον 6ο αι. στην Αντιόχεια της Συρίας. Ο Θεός τους χάρισε δυο παιδιά, τα οποία όμως βρήκε ξαφνικός θάνατος σε ηλικία 12 ετών. Για μέρες συντετριμμένη η μητέρα τους θρηνούσε στον Ναό του Αγ. Ιουλιανού, μπροστά στο μνήμα των παιδιών της. Για να μην πέσει σε απελπισία, κατ' οικονομίαν Θεού, της παρουσιάστηκε ο ίδιος ο Άγιος και της έδωσε θάρρος, πληροφορώντας την πως τα παιδιά της είναι χαρούμενα και στέκονται κοντά στον Ουράνιο Πατέρα τους. Όταν πληροφορήθηκε το γεγονός και ο σύζυγός της, οι δύο γονείς, συγκλονισμένοι από τη θεία επέμβαση, αποφάσισαν από κοινού να αποσυρθούν σε μοναστήρι και να ζήσουν το υπόλοιπο της ζωής τους ως μοναχοί.

Ξεκίνησαν λοιπόν μια μακρά οδοιπορία και, αφού προσκύνησαν στους Αγίους Τόπους, κατευθύνθηκαν στην Αίγυπτο, όπου συνάντησαν ένα μεγάλο ασκητή, τον Όσιο Δανιήλ. Εκείνος κράτησε κοντά του για υποτακτικό τον Ανδρόνικο, ενώ την Αθανασία την έστειλε στη γυναικεία Μονή των Ταβεννησιωτών. Δώδεκα χρόνια αργότερα ο Θεός επιτρέπει να ξανασυναντηθούν στον δρόμο προς τους Αγίους Τόπους, ο Ανδρόνικος όμως δεν αντιλαμβάνεται ότι ο μοναχός με το όνομα Αθανάσιος είναι η σύζυγός του με ανδρική ενδυμασία (μέσο προφύλαξης για τις γυναίκες όταν ταξίδευαν). Όταν γύρισαν στην Αλεξάνδρεια η Αθανασία πρότεινε στον Ανδρόνικο να μοιραστούν ένα κελί και να ζήσουν τον υπόλοιπο βίο τους με απόλυτη σιωπή και προσευχή. Ο Ανδρόνικος, αφού πήρε την ευλογία του Αββά Δανιήλ, έζησε μαζί με τον «μοναχό Αθανάσιο» για 12 χρόνια, χωρίς να καταλάβει ότι δίπλα του είχε τη σύζυγό του. Αργότερα η Αθανασία αρρώστησε βαριά. Κοιμήθηκε των αγράντων μυστηρίων και κοιμήθηκε ειρηνικά, αφήνοντας πλάι της ένα γράμμα στο οποίο αποκάλυπτε το μυστικό της. Ο Ανδρόνικος έζησε λίγο ακόμη στο κοινό κελί, όπου μετά από σύντομη ασθένεια κοιμήθηκε με τη σειρά του, αναχωρώντας να συναντήσει τη σύζυγο και τα δυο τους παιδιά στην ουράνια βασιλεία. Η μνήμη τους τιμάται στις 9 Οκτωβρίου.

ΟΙ ΑΓΙΕΣ ΜΗΝΟΔΩΡΑ, ΜΗΤΡΟΔΩΡΑ & ΝΥΜΦΟΔΩΡΑ

Η πίστη όλων των Αγίων της Εκκλησίας μας στον Χριστό είναι αυτό που χαρακτηρίζει τη ζωή τους. Το ίδιο συμβαίνει και με τις τρεις αυτές Αγίες, οι οποίες δε συμβιβάστηκαν με τις απαιτήσεις των ισχυρών.

Οι Αγίες Μηνοδώρα, Μητροδώρα και Νυμφοδώρα ήταν τρεις αδερφές που κατάγονταν από πλούσια και χριστιανική οικογένεια και διέλαμπαν για τις πράξεις τους σε όλη τη Νικομήδεια την εποχή που βασιλευε ο αυτοκράτορας Γαλέριος ο Μαξιμιανός. Χάρη στον χαρακτήρα τους και στην ψυχή τους, που ήταν γεμάτη από το φως του Κυρίου, είχαν κερδίσει την αγάπη όχι μόνο των χριστιανών αλλά και των ειδωλολατρών. Σε μικρή ηλικία έχασαν τους γονείς τους και αποφάσισαν να αφοσιωθούν στην Εκκλησία του Κυρίου, μετατρέποντας το σπίτι τους αρχικά σε «εργαστήριο αγάπης» και στη συνέχεια παραχωρώντας το σε αδελφούς Χριστιανούς, ώστε να αποσυρθούν σε ένα σπήλαιο. Καθώς όμως η δράση τους έγινε γνωστή, ο έπαρχος της περιοχής Φρόντωνας διέταξε να τις φέρουν ενώπιόν του. Οι τρεις αδερφές του ομολόγησαν τη βαθιά ριζωμένη πίστη τους και παρά τις προσπάθειές του εκείνος δεν κατάφερε να τις κάνει να αλλαγοποιήσουν. Έτσι άρχισαν τα μαρτύριά τους με τα οποία πρώτη η Μηνοδώρα και τελευταία η Νυμφοδώρα παρέδωσαν το πνεύμα τους στον Κύριο της ζωής, αποδεικνύοντας για άλλη μια φορά ότι η πίστη είναι αυτή που θα οδηγήσει όλους μας στον απώτερο σκοπό μας, τη σωτηρία.

Ο αποχαιρετισμός

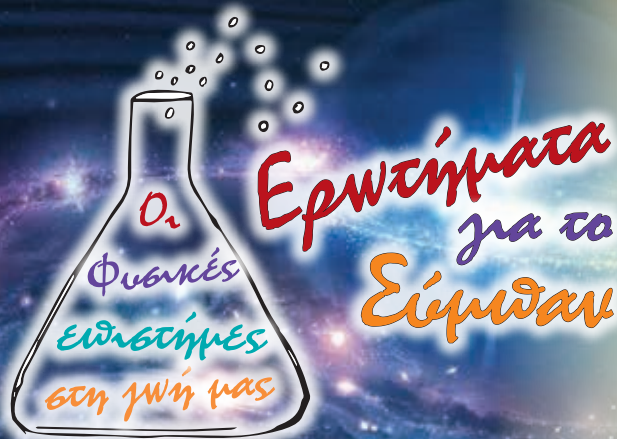
Κόρη σεμνή η βασίλισσα, η νέα Ανδρομάχη
αγωνιώντας έτρεξε με το παιδί στη μάχη
στον ποθητό της σύζυγο σύμβουλος για να γίνει,
να τον προτρέψει ασφαλής στα τείχη εκεί να μείνει.

Μα εκείνος, αμετάπειστος, σπαραχτικά δηλώνει:
«Γυνή μου, ως άνθρωπος γνωρίζω δάκρυ, πόνο
αλλά φοβούμαι τ' όνειδος των ιερών προγόνων.
Πρέπει να υπερασπιστώ την πατρική τιμή μου,
ν' αγωνιστώ ισάξια να λάβω τη δική μου.
Καλά γνωρίζω τον καημό, μα σ' αναφέρω επίσης
πως προτιμώ το θάνατο, παρά πικρά να ζήσω
στη δούλεψη των Αχαιών, του Άργους αφεντάδων,
που θα υφαινείς ύφασμα μ' επίβλεψη κυράδων».

Σαν τέλειωσε τον λόγο του, με μια βαθιά ανάσα
παίρνει στα χέρια το παιδί να τ' αποχαιρετήσει.
Θερμή παράκληση προς τους θεούς ο μέγας Έκτωρ κάνει,
φήμη, τιμή κι αξία ο γιόκας του να λάβει,
να βγάλει ασπροπρόσωπους τη μάνα, τον πατέρα
και Τρώας βασιλιάς λαμπρός να γίνει μία μέρα.
Όταν ο ήλιος χάθηκε στη δύση της ημέρας,
γλυκιά ματιά αντάλλαξαν ο γιος και ο πατέρας.

Η Ανδρομάχη κλαίγοντας στην αγκαλιά του πέφτει
κι αυτός ακούγοντας τον θρήνο της, της λέει:
«Αγαπητή, στον νου σου μέσα βάλε:
στον Άδη δε θα κατεβώ η ώρα μου πριν έρθει
θνητός κανείς δεν το μπορεί τη μοίρα του ν' αλλάξει,
είτε γενναίος είτε δειλός μπροστά της θα τρομάξει.
Μα τώρα σήκω γρήγορα
και θάρρος πάρε στην ψυχή και τις δουλειές σου κάνε.
Και μοναχά να σκέφτεσαι πως πια ο σύζυγός σου
πρώτος μπροστάρης θα γενεί των συμπατριωτών σου.

Παναγιώτα Α.Σκούρτη

μανδρου, του Αριστοτέλη, του Αρίσταρχου του Σάμιου, του Ιπάρχου και του Κλαύδιου Πτολεμαίου. Η άλλη περίοδος είναι οι τελευταίοι 5 αιώνες. Η φλέβα των σχετικών ανακαλύψεων δεν εξαντλείται...

Ας δούμε όμως τώρα μαζί δύο συνηθισμένα ερωτήματα που απασχολούν τους περισσότερους σχετικά με το σύμπαν:

Η ενασχόληση του ανθρώπου με το σύμπαν και την Αστρονομία είναι συνηθισμένη σχεδόν με την πορεία του πάνω στη Γη. Ο άνθρωπος έστρεψε το βλέμμα του στον έναστρο ουρανό, γεμάτος δέος κι ερωτήματα, ήδη με τα πρώτα του βήματα πάνω στη Γη. Η ανατολή και η δύση του Ηλίου, οι φάσεις της Σελήνης, η εναλλαγή των εποχών, η κίνηση των άλλων πλανητών στον ουρανό, η εμφάνιση των κομητών και το συγκλονιστικό φαινόμενο των εκλείψεων ήταν τα πρώτα ερεθίσματα για ν' αρχίσει τη συστηματική παρακολούθηση των ουρανίων σωμάτων.

Αν και είναι αλήθεια ότι η γνώση μας για το σύμπαν προωθήθηκε αφάνταστα κατά τον 20ό αιώνα, ας έχουμε υπόψη μας ότι η Αστρονομία ξεκίνησε 3.000 χρόνια π.Χ. με την απλή παρατήρηση του ουρανού. Η Σελήνη, ο Ήλιος, οι πλανήτες, τα άστρα και οι αστερισμοί του ουρανού έγιναν αντικείμενο παρατήρησης, με πρώτο σκοπό τη δημιουργία ημερολογίων.

Κοιτάζοντας 5.000 χρόνια πίσω μας, βλέπουμε δύο μεγάλες περιόδους επιστημονικών επιτευγμάτων. Η μία περίοδος βρίσκεται στην αρχή της εποχής αυτής στον Ελληνικό κόσμο του Αναξί-

1. Πόσο χρόνο χρειαζόμαστε για να φτάσουμε στο φεγγάρι:

Στόχος των επιστημόνων είναι να γίνει το ταξίδι στο φεγγάρι ρουτίνα. Άρα, θα πρέπει να διαρκεί όσο το δυνατόν λιγότερο. Πολλές αποστολές προσγειώθηκαν στη σεληνιακή επιφάνεια, αλλά τα μέσα για να φτάσουν εκεί ήταν πολύ διαφορετικά: από τη χρήση ενός πυραύλου ως τη χρήση μιας ευφυούς μηχανής ιόντων, έχουμε πολλές ανοιχτές επιλογές για ένα μελλοντικό ταξίδι μας στη Σελήνη στο μέλλον. Ας τις δούμε από την πιο αργή ως την ταχύτερη.

Πιο αργή: 1 έτος, 1 μήνας και 2 εβδομάδες

Το σεληνιακό σκάφος SMART-1 της ESA ξεκίνησε στις 27 Σεπτεμβρίου 2003 και χρησιμοποίησε έναν επαναστατικό κινητήρα ιόντων για την ώθησή του προς τη Σελήνη. Το SMART-1 εκτοξεύτηκε αργά έξω από τη Γη για να φτάσει στον προορισμό του ένα έτος, έναν μήνα και δύο εβδομάδες αργότερα, στις 11 Νοεμβρίου 2004.

Οι επανδρωμένες αποστολές το κάνουν πιο γρήγορα: 3 ημέρες, 3 ώρες, 49 λεπτά

Οι αποστολές Apollo ήταν αρκετά γρήγορες στο ταξίδι τους προς το φεγγάρι. Οι αστροναύτες του Apollo 11

εκτοξεύτηκαν στην κορυφή ενός τεράστιου Saturn V πυραύλου με πολλαπλά επίπεδα στις 16 Ιουλίου 1969 από το Διαστημικό Κέντρο Κένεντι και έφυγαν γρήγορα για τον δρόμο τους. Έφθασαν σε σεληνιακή τροχιά μετά από μόλις τρεις ημέρες στο διάστημα, στις 19 Ιουλίου 1969.

Ρεκόρ ταχύτητας μετάβασης στη Σελήνη: 8 ώρες & 35 λεπτά

Μέχρι στιγμής η ταχύτερη αποστολή που πέταξε πέρα από το φεγγάρι ήταν οι Νέοι Ορίζοντες της NASA προς τον Πλούτωνα. Η αποστολή είχε μια ταχεία εκτόξευση, ρουκέτες που τροφοδότησαν το σκάφος με πάνω από 58.000 χιλιόμετρα/ώρα για να του δώσουν μια καλή αρχή στο μακρύ του ταξίδι στο εξωτερικό ηλιακό σύστημα και τον Πλούτωνα. Αν και αυτό είναι εντυπωσιακό, αξίζει να έχουμε κατά νου ότι οι Νέοι Ορίζοντες δεν επιβράδυναν για να εισέλθουν σε σεληνιακή τροχιά (όπως οι ειδικές αποστολές που αναφέραμε πιο πάνω). Χρειάστηκαν οκτώ ώρες και τριάντα πέντε λεπτά για να καλυφθεί η απόσταση των 380.000 χιλιομέτρων. Εντυπωσιακό!

2. Υπάρχει ζωή αλλού μέσα στο σύμπαν;

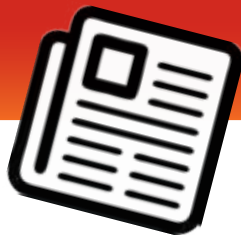
Οι ερευνητές της αμερικανικής διαστημικής υπηρεσίας NASA ανακοίνωσαν ότι εντόπισαν αποδείξεις για την ύπαρξη πιδάκων υδρατμών στην Ευρώπη (ένα από τα μεγάλα φεγγάρια του Δία). Η ανακάλυψη αυτή είναι μια επιπλέον ένδειξη για την ύπαρξη ζωής στον ωκεανό που κρύβεται κάτω από το κέλυφος πάγου που καλύπτει τον δορυφόρο. Στην Γη έχουν βρεθεί ζωντανοί οργανισμοί παντού όπου υπάρχει νερό, ενέργεια και ιχνοστοιχεία, επομένως οι επιστήμονες έχουν ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον για

τα μέρη του ηλιακού μας συστήματος, όπως η Ευρώπη, που διαθέτουν παρόμοια χαρακτηριστικά, δήλωσε ο Πολ Χερτζ, διευθυντής του τμήματος αστροφυσικής της NASA.

Η Ευρώπη είναι ένας από τους δορυφόρους του ηλιακού μας συστήματος στους οποίους θεωρείται πιο πιθανή η ύπαρξη ζωής, πέρα από την Γη. Διαθέτει έναν ωκεανό με ποσότητα νερού διπλάσια από όσο όλες οι θάλασσες της Γης και ο οποίος είναι κρυμμένος κάτω από ένα στρώμα πάγου αγνώστου πάχους. Η Ευρώπη έχει διάμετρο είναι 3.100 χλμ., λίγο μικρότερη από την Σελήνη της Γης. Ανάμεσα στα τέσσερα μεγαλύτερα φεγγάρια του Δία, η Ευρώπη είναι το δεύτερο κοντινότερο στον μεγαλύτερο πλανήτη του ηλιακού συστήματος.

«Εάν οι πίδακες είναι πραγματικοί, ενδεχομένως θα είναι ευκολότερη για μας η πρόσβαση στον υπόγειο ωκεανό, γιατί δεν θα χρειάζεται να τρυπήσουμε χιλιόμετρα πάγου», δήλωσε ο επικεφαλής της έρευνας Γουίλιαμ Σπαρκς από το επιστημονικό ινστιτούτο διαστημικών τηλεσκοπίων του Γκρίνμπελτ στο Μέριλαντ. Το τηλεσκόπιο κατέγραψε τους πίδακες τρεις φορές το 2014, κυρίως από τις νότιες πολικές περιοχές της Ευρώπης, ανέφεραν οι επιστήμονες στους δημοσιογράφους.

Τα ευρήματα, που πρόκειται να δημοσιευτούν στο *Astrophysical Journal*, έρχονται σε συνέχεια μιας αρχικής καταγραφής πιδάκων υδρατμών πάνω από το νότιο πόλο της Ευρώπης τον Δεκέμβριο του 2012. Δύο ακόμη αποστολές στην Ευρώπη βρίσκονται σε εξέλιξη.

ΕΙΔΑΜΕ ΤΙ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ

2 μύρες και 6 σφηνάκια σε δύο 16χρονης εφήβους και συγκλονιστήκαμε. «Ελπίζω η κόρη μου και η ανιψιά μου να μάθουν ένα πολύτιμο μάθημα από αυτό. Και ελπίζω αυτή η ιστορία να βοηθήσει, ώστε να μη χάσει άλλο παιδί τη ζωή του από το αλκοόλ», λέει συντετριμμένη η μητέρα της μιας και εξηγεί: «Η κόρη μου και η ξαδέλφη της αποφάσισαν να κάνουν ένα πάρτι χθες το βράδυ, ενώ ήταν μόνες τους για 2 ώρες. Άνοιξαν το ντουλάπι με τα ποτά και όταν ο πρώην σύζυγός μου γύρισε σπίτι βρήκε τα κορίτσια μεθυσμένα και την κόρη μας λιπόθυμη. Την μετέφερε στο νοσοκομείο στο Wyoming, όπου τον συνάντησα. Όταν έφτασα στα επείγοντα, είδα την κόρη μου γεμάτη με ορούς που της παρείχαν υγρά. Ένας από τους σωλήνες κατέβαινε από τον λαιμό της στο στομάχι και έβγαζε συνεχώς τα υγρά από μέσα. Η ομάδα γιατρών της εντατικής έκαναν τρεις προσπάθειες να την διασωληνώσουν και τελικά της έσκισαν τον λαιμό - ήταν απαραίτητο, για να μπορέσει να συνδεθεί με τον αναπνευστήρα, γιατί τις επόμενες 13 ώρες δεν ήταν σε θέση να αναπνεύσει μόνη της. Τα συμπτώματα προκλήθηκαν από το υψηλό επίπεδο αλκοόλ στο αίμα της, 5 φορές πάνω από το κανονικό όριο. Αν ο πατέρας της δεν την είχε βρει τη στιγμή που το έκανε, θα είχε αναμφίβολα πεθάνει στο σπίτι χθες βράδυ. Εμείς με τη βοήθεια του Θεού και μόνο δεν θα θάψουμε το παιδί μας αυτή την εβδομάδα. Ωραίο πάρτι!» Δεν υπάρχει τίποτα να προσθέσουμε στα λόγια αυτής της μητέρας. Ας ελπίσουμε το ισχυρό μήνυμά της να ακουστεί σε εκείνους που το χρειάζονται.

ΣΠΑΝΙΑ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ

που δίδαν ήθος στο Ρίο. Το σπάνιο βραβείο που φέρει το όνομα του αναβιωτή των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων Πιερ Ντε Κουμπερτέν απονεμήθηκε από την ΔΟΕ στις αθλήτριες του στίβου Νίκι Χάμπλιν από τη Ν. Ζηλανδία και Άμπι Ντ'Αγκοστίνο από τις ΗΠΑ, για την αλληλεγγύη και το ήθος που επέδειξαν στην προκριματική κούρσα του αγωνίσματος. Οι δυο αθλήτριες συγκρούστηκαν καθώς έτρεχαν, με αποτέλεσμα να πέσουν και οι δύο στο έδαφος. Πρώτη σηκώθηκε η Αμερικανίδα δρομέας, η οποία αμέσως τράβηξε από το χέρι την Νεοζηλανδή συναθλήτριά της, καλώντας την να μην τα παρατήσει και να συνεχίσει την κούρσα έως τον τερματισμό. Οι δυο μαζί ξεκίνησαν ξανά την κούρσα, αλλά πολύ σύντομα η Αμερικανίδα ένιωσε δυνατούς πόνους και κατέρρευσε. Τότε, ήρθε η σειρά της Νεοζηλανδής να βοηθήσει την Ντ'Αγκοστίνο. Την αγκάλιασε, την σήκωσε και της είπε: «Ελα, πρέπει να τερματίσουμε». Οι δυο αθλήτριες, αδιαφορώντας για τους χρόνους και την κατάταξή τους, τερμάτισαν μαζί, τελευταίες, προκαλώντας συγκίνηση σε εκατομμύρια ανθρώπους που είχαν την τύχη να παρακολουθήσουν τις εικόνες αυτές ζωντανά ή σε αναμετάδοση. Η ΔΟΕ αναγνώρισε τη συμπεριφορά των δυο γυναικών παράδειγμα αθλητικής άμιλλας και ολυμπιακού ιδεώδους και τους απένειμε το βραβείο «Πιερ Ντε Κουμπερτέν», που έχει απονεμηθεί μόνο 17 φορές στη σύγχρονη ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων, μια διάκριση πιο σημαντική από το μετάλλιο, διάκριση για το υψηλό ήθος τους. «Ευ αγωνίζεσθε!»

ήσεων . . .

«**Ο ΓΡΥΠΙΑΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΣ**» ονομάστηκε ο «ένοικος» του τάφου του 1.500 π.Χ., που αποκαλύφθηκε στην Πύλο, δίπλα από το μυκηναϊκό ανάκτορο του Νέστορος.

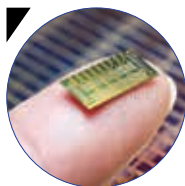
Η ανακάλυψή του, που έκαναν πέρσι ύο αρχαιολόγοι του Παν/μίου του Σινσινάτι, ήταν μοναδική: Ένας ασύλητος, λακκοειδής τάφος με ένα σκελετό άνδρα ηλικίας 30-35 ετών και πάνω από 1.400 μοναδικά αντικείμενα ως κτερίσματα. Τα ευρήματα έτυχαν όλο αυτό τον καιρό προσεκτικής επεξεργασίας και τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν τελευταία. Η μορφή του πολεμιστή ανασυστάθηκε από τα οστά του κρανίου του και από την αναπαράσταση που βρέθηκε σε μία σφραγίδα στον τάφο. «Από ό,τι φαίνεται ήταν ένας όμορφος άνδρας. Τον έχουμε αποκαταστήσει με μακριά μαύρα μαλλιά», λένε οι δύο αρχαιολόγοι. Πρόκειται για «την πιο εντυπωσιακή περίπτωση επίδειξης προϊστορικού πλούτου σε ταφικά μνημεία της Ηπειρωτικής Ελλάδας τα τελευταία 65 χρόνια».

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

βρίσκεται στην Πίνδο! Σύμφωνα με τους επιστήμονες το δέντρο έχει διάρκεια ζωής 1.075 χρόνια, που σημαίνει ότι φύτευσε στην οροσειρά το 940 μ.Χ. Ανήκει στο είδος *Pinus heldreichii* (λευκόδερμη πεύκη), γνωστό και ως ρόμπολο. Στο δέντρο δόθηκε το παρατσούκλι «Άδωνις». Στην Ευρώπη υπάρχουν δέντρα που η ηλικία τους αγγίζει έως και τα 10.000 χρόνια, αλλά στην ουσία πρόκειται για «κλώνους», δηλ. δέντρα που

ανανεώνονται από το ίδιο ριζικό σύστημα. Το γηραιότερο δέντρο στον κόσμο είναι ένα πεύκο 5.000 ετών που βρίσκεται στα Λευκά Όρη στην Καλιφόρνια.

ΤΑ ΤΣΙΠΑΚΙΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

θα λειτουργούν όπως ο ανθρώπινος εγκέφαλος. Ερευνητές της IBM Research, με επικεφαλής τον Έλληνα Ευάγγ. Ελευθερίου, δημιούργησαν τεχνητούς νευρώνες που μιμούνται τη λειτουργία των πραγματικών (βιολογικών). Η δημιουργία τέτοιων νευρώνων αποτελούσε μεγάλη πρόκληση για μια ολόκληρη δεκαετία. Τώρα αναμένεται να δώσει σημαντική ώθηση στη γνωσιακή υπολογιστική (cognitive computing), που σύμφωνα με την IBM είναι το μέλλον της πληροφορικής.

Η ΓΑΛΛΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΧΩΡΑ

στον κόσμο που απαγορεύει τα πλαστικά πιάτα, μαχαιροπίρουνα, ποτήρια και δοχεία τροφίμων, ψηφίζοντας τον νόμο που θα τεθεί σε ισχύ το 2020. Από τον νόμο εξαιρούνται μόνο οι συσκευασίες και τα προϊόντα από βιοδιασπώμενα υλικά φυσικής προέλευσης. Αξίζει να ριξουμε μια ματιά στους αριθμούς: 150 πλαστικά ποτήρια μιας χρήσης πετιούνται κάθε δευτερόλεπτο στη Γαλλία (ο ετήσιος αριθμός φτάνει τα 4,73 δις), ενώ μόνο το 1% από τους παραπάνω ρύπους είναι ανακυκλώσιμο. Πότε θα αρχίσει η διάσωση του πλανήτη;

Ο δικός σας ρεπόρτερ...

Γαλλικά

L'amitié

Aujourd'hui l'amitié c'est un sujet très important et surtout au monde des ados. L'amitié contribue à notre bien-être et à la formation de notre personnalité. Quand on se trouve entre amis, on vit des moments agréables dans une ambiance chaleureuse, on partage les plaisanteries, on rit, on bavarde... On accepte notre ami tel qu'il est et on compte sur son aide. On doit lui rendre de petits services mais on ne doit pas exiger en retour. Un véritable ami sait faire des sacrifices.

Il faut pouvoir distinguer les bons amis et les estimer parce que les vrais amis sont rares.

Φωτ. Σκορδά & Παν. Σκούρτη, Α' Λυκείου
Επιμέλεια: κ. Κ. Κουτλάκη, Εκπ/κός

Περίληψη στα ελληνικά

Η φιλία

Η φιλία είναι ένα θέμα πολύ σημαντικό, ιδίως στον κόσμο των εφήβων. Συμβάλλει στην καλή μας υγεία και στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς μας. Με τους φίλους ζούμε στιγμές μοναδικές, μοιραζόμαστε τις χαρές, γελάμε, συζητάμε... Αποδεχόμαστε τον φίλο μας όπως είναι και υπολογίζουμε στη βοήθειά του. Ένας αληθινός φίλος ξέρει να κάνει θυσίες. Πρέπει να εκτιμάμε τους καλούς φίλους, γιατί είναι σπάνιοι.

Αγγλικά

Is it better to see movies in the cinema or in the comfort of your own home?

On the one hand, watching a film at home is cheaper because you do not need to spend money on transport or tickets. Also, watching at home is more convenient. You can see the movie whenever you like.

On the other hand, going to the cinema is more enjoyable because you usually go with friends. Another advantage is the big screen at the cinema, which makes the movie realistic.

To sum up, although watching a movie at home is cheaper and convenient, in our opinion it is better to go to the cinema. The film looks better on a big screen and you can enjoy the company of friends at the same time.

Ομαδικό κείμενο μαθητών Α', Β' & Γ' Γυμν.

Επιμέλεια: κ. Όλγα Κρουτσική, Εκπ/κός

Περίληψη στα ελληνικά

Ταινίες στο σπίτι ή στον κινηματογράφο;

Η παρακολούθηση ταινιών στο σπίτι είναι φτηνότερη, γιατί δεν ξοδεύεις χρήματα στις συγκοινωνίες ή στα εισιτήρια. Επίσης, είναι πιο άνετη. Μπορείς να δεις την ταινία όποτε θέλεις. Απ' την άλλη, στον κινηματογράφο είναι πιο διασκεδαστική, γιατί συνήθως πηγαίνεις με φίλους. Άλλο πλεονέκτημα είναι η μεγάλη οθόνη, που κάνει την ταινία πιο ρεαλιστική. Κατά τη γνώμη μας, είναι καλύτερο να βλέπεις ταινίες στον κινηματογράφο. Δείχνει καλύτερα σε μεγάλη οθόνη και ταυτόχρονα απολαμβάνεις τη συντροφιά φίλων.

Ταξιδεύουμε με το Σχολείο μας!

Πήλιο,

θερινή κατοικία των θεών και πατρίδα των Κενταύρων. Το Πήλιο έχει πλούσια φυσική ομορφιά και παράγει ένα πλήθος προϊόντων. Από τα σημαντικότερα αξιοθέατα που μπορεί να θαυμάσει ο επισκέπτης είναι :

Ζαγορά

Ο πρώτος πυρήνας του σημερινού χωριού ήταν το μοναστήρι της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, που ιδρύθηκε στα 1160 μ.Χ., κτίσμα των Χριστιανών αυτοκρατόρων. Γύρω από το μοναστήρι αναπτύχθηκε ο οικισμός της παλιάς Ζαγοράς, που ονομάστηκε Σωτήρα Ζαγορά. Η νέα Ζαγορά, από τα τέλη του 16ου αιώνα, άρχισε να αναπτύσσεται γρήγορα. Κατέλαβε τα σκήπτρα στη μεταξοπαραγωγή, με σημαντικές εξαγωγές στη Βενετία, στη Δαλματία, στη Γερμανία και σε άλλες περιοχές της Ευρώπης. Το Ζαγοριανό μεταξύ ήταν περιζήτητο στις Ευρωπαϊκές αγορές. Παράλληλα αναπτύχθηκαν και οι βιοτεχνίες που παρήγαν τις ονομαστές «καπότες της Ζαγοράς». Χάρη στο εμπόριο η Ζαγορά απόκτησε και αξιόλογο εμπορικό στόλο, τα περίφημα Ζαγοριανά καράβια, που μετέφεραν τα προϊόντα τους στην Κωνσταντινούπολη, στη Σμύρνη και σ' όλα τα μεγάλα ευρωπαϊκά λιμάνια. Επί τουρκοκρατίας στη Ζαγορά λειτούργησαν δύο σχολεία, του μοναστηριού του Σωτήρος και λεγόταν Σχολείο και το Ελληνομουσείο που ιδρύθηκε γύρω στα 1702 στο μοναστήρι του Αγ. Προδρόμου. Η Σχολή πλουτίστηκε με πολλά σπάνια και αξιόλογα βιβλία και έτσι τέθηκαν οι βάσεις της Βιβλιοθήκης της Ζαγοράς. Σπουδαστές της σχολής υπήρξαν ο Άνθιμος Γαζής, ο Γρηγόριος Κωνσταντάς, ο Ρήγας Φεραίος, ο Φίλιππος Ιωάννου κ.ά. Σήμερα η Ζαγορά είναι σημαντικό οικονομικό κέντρο της περιοχής χάρη στον τουρισμό και στην καλλιέργεια του ζαγοριανού μήλου.

Τσαγκαράδα

Η Τσαγκαράδα είναι χωριό και υπέροχο τουριστικό θέρετρο στις πλαγιές του Πηλίου. Κατά μία εκδοχή ονομάστηκε έτσι λόγω των παπουτσιών που κατασκεύαζονταν στην περιοχή. Κατά τη μυθολογία στο βουνό της Τσαγκαράδας κατοικούσαν οι Κένταυροι, ενώ ο

χώρος υπήρξε επίσης πεδίο της «Γιγαντομαχίας». Αυτό ήταν το αγαπημένο θέρετρο των θεών του Ολύμπου. Το χωριό αποτελείται από τέσσερις οικισμούς, όλη την Ευρώπη.

Άγιος Ιωάννης

Είναι ένα πανέμορφο παραθαλάσσιο χωριό 55 χλμ. από τον Βόλο με μια απέραντη παραλία από λευκά μαργαριταρένια βότσαλα. Τα ξεκκλήσια συμπληρώνουν τα αξιοθέατα. Εξαιρετικά πλούσιο είναι το Λαογραφικό Μουσείο στον Άγιο Δημήτριο. Κατά τη θερινή περίοδο διοργανώνονται πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις με τίτλο “Αργοναυτικά” που συγκεντρώνουν πολύ κόσμο.

Μυλοπόταμος

Η παραλία του Μυλοπόταμου αποτελεί μια από τις πιο γνωστές πανελληνίως, εξαιτίας του επιβλητικού τοπίου και των απόκρημνων βράχων που καταλήγουν σε μια θαυμάσια βοτσαλωτή αμμουδιά. Η παραλία χωρίζεται στα δυο από έναν βράχο που εισχωρεί στη θάλασσα, κάτω όμως από τον οποίο ενώνονται με φυσικό άνοιγμα.

Το τρενάκι του Πηλίου

Ο σιδηρόδρομος Βόλου-Μηλιών, τρενάκι του Πηλίου ή Μουντζούρης, είναι ένα τρένο-τουριστικό αξιοθέατο των χωριών του Πηλίου. Αποτέλεσε για 80 χρόνια σημείο αναφοράς για την περιοχή. Έχει πλάτος 60 εκ. και μήκος 29 χλμ. Είναι έργο του Ιταλού μηχανικού Εβαρίστο ντε Κίρικο (πατέρα του ζωγράφου Τζόρτζιο ντε Κίρικο). Σήμερα ο Μουντζούρης συνεχίζει να ταξιδεύει στα χωριά του Πηλίου με ταχύτητα 25 χλμ/ώρα.

**Ελένη Παπαγεωργίου,
Γ' Λυκείου**

Οι σπιθές του Πυρσού

Το ...φάρμακο

Όταν έχουμε πόλεμο,
η γη έχει πονόλαιμο.
Πονάει η καρδιά της
και κλαίνε τα παιδιά της.

Ενάντια στον πονόλαιμο,
στον πόνο και στον πόλεμο
υπάρχει μια ασπιρίνη:
άνθρωποι, πέστε «Ειρήνη»!

*Άννα-Μαρ. Αντωνοπούλου -
Βερν. Δημοπούλου, Α' Γυμνασίου*

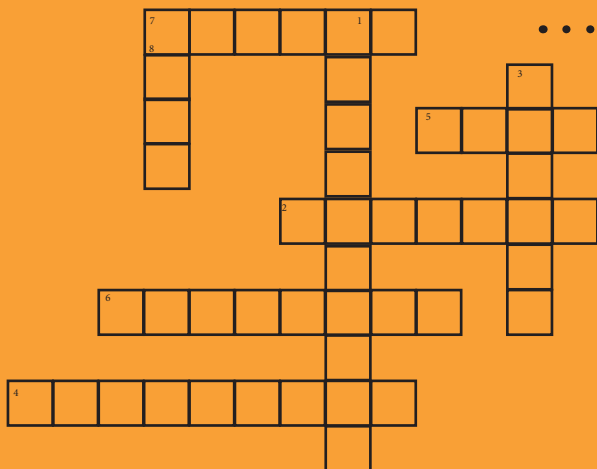
Ακροστιχίδα του ΟΧΙ

1. _ _ _ Μ _ _ _ _
2. _ _ _ Ε _ _ _ _ _
3. _ Τ _ _ _ _
4. _ _ Α _ _ _ _
5. _ _ _ _ _ Ε _
6. _ Α _ _ _ _ _
7. _ _ _ Σ _ _ _

1. Ο Χίτλερ ήταν ηγέτης της.
2. Ήταν ο πρωθυπουργός Μεταξάς.
3. Έστειλαν τον Γκράτσι.
4. Το μικρό όνομα του Μεταξά.
5. Η Ιταλία μάς τον πόλεμο.
6. «Μάχου υπέρ πίστεως και»
7. Αντιπρόσωπος ενός κράτους.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

*Διον. Τζάννε - Φ. Τζαβάρα - Ζωή Φιλιππούλου,
Α' Γυμνασίου*

Κάθετα:

1. Τα νέα ανακοινώθηκαν στις ...
3. Οι Έλληνες αγωνίζονταν για την ...
8. Η Ελλάδα είναι μία ...

Οριζόντια:

2. Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας
4. Το μικρό όνομα του Ιταλού πρέσβη στα ... ιταλικά
5. Όργανα του πολέμου
6. Η «Ελλη» ήταν ... πλοίο
7. Ο ηγέτης των Γερμανών

Δύσεις προηγούμενου τεύχους

ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΑ

1. Με την άλλη μισή. 2. Δένονται
3. Βράχηκε 4. Σβήνουν με νερό.

ΛΟΓΟΠΑΙΓΝΙΑ

Σιάτιστα. Ψωμί.

Βασ. Ματζιάρη - Κων. Μίχα, Α' Γυμνασίου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ (ΣΤΟΝ ΙΣΘΜΟ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ) «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ» (Γυμνάσιο - Λύκειο)

...στη 12ετή πορεία μας...

✓ Μαθητές και απόφοιτοί μας μιλούν οι ίδιοι για τις εμπειρίες και τις επιτυχίες τους.

✓ Οι γονείς στηρίζουν τις επιλογές μας.

Εκπαιδευτήρια «Απόστολος Παύλος» Ισθμός Κορίνθου
Τηλ.: 27410 - 29663, Κιν: 6932 659820, fax: 27410 - 75727
www.apostolospavlos.gr